

Nr 47.

Av herr **Johanson, Karl August**, om ändrad ortsguppering av vissa kommuner i Lappmarken.

Det vid 1936 års riksdag genomförda beslutet om dyrortsgradering inom folkpensioneringen innebär en väsentlig begränsning av det antal samhällen och kommuner, som enligt det av Kungl. Maj:t till 1935 års riksdag framlagda förslaget i samma ämne skulle ha kommit att hänföras till högre dyrortsgrupp än den lägsta. I sistnämnda förslag hade sålunda samtliga kommuner i Lappmarken blivit hänförda till andra dyrortsgruppen med undantag för några samhällen inom densamma, vilka hänförts till tredje eller högsta dyrortsgruppen.

Grupperingen i 1935 års kungliga förslag anger, att levnadskostnaderna i Lappmarken genomgående äro högre än i flertalet övriga kommuner i de båda nordligaste länen.

Enligt nu gällande ortsguppering äro av Lappmarkens kommuner endast tre, nämligen Jokkmokk, Gällivare och Jukkasjärvi tillförda andra dyrortsgruppen med undantag för de tätbefolkade bygderna vid malmfälten, som tillhöra tredje ortsgruppen.

I Västerbottens läns lappmark tillhöra samtliga kommuner lägsta dyrortsgruppen med undantag blott för Lycksele köping, vilken hänförts till andra dyrortsgruppen.

Det är otvivelaktigt, att befolkningen i Lappmarken får finna sig i att betala ett högre pris för sina livsförnödenheter än i kommunerna vid kustlandet. Den härtill kraftigast bidragande orsaken är de stora avstånden, vilket medför höga transportkostnader för de varor, som här skola förbrukas. Bland dessa varor utgöra livsmedlen en betydande del, enär Lappmarkens jordbruk endast är svagt utvecklat.

Betydande delar av Lappmarkens befolkning leva under ytterst svåra ekonomiska och sociala förhållanden. Det är svårt för arbetsföra människor att skapa sig en dräglig utkomst, det är i regel omöjligt för dem, som ha familj, att — jämte att de skola draga försorg om hustru och barn — också svara för orkeslösa föräldrars försörjning. Den folkpension åldringarna erhålla vid uppnådd pensionsålder är visserligen ett värdefullt tillskott, men det är icke tillräckligt, så dyra som livsförnödenheterna här uppe äro.

Då Lappmarken kan anses intaga en särställning, finner jag det icke vara oegentligt eller på något sätt orättvist eller obilligt om statsmakterna efter verkställd prövning skulle besluta sig för att låta åldringarna inom dessa i så många avseenden eftersatta trakter komma i åtnjutande av dyrortstillägg på sina folkpensioner efter de för andra dyrortsgruppen fastställda grunderna.

Jag tillåter mig alltså hemställa, att riksdagen måtte besluta

att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning — utan avvaktan på en allmän omprövning av frågan om rikets uppdelning i Ortsgrupper jämlikt lagen om folkpensionering — av frågan om uppflyttning av de Lappmarkens kommuner, som nu befinna sig i lägsta Ortsgruppen, till andra Ortsgruppen, samt att förslag i ärendet därefter föreläggas riksdagen.

Stockholm i januari 1938.

Karl Aug. Johanson.
